

1.5 KŐOLAJKUTATÓ SZEIZMIKUS MÉRÉSEK AZ ALFÖLDÖN*

1984-ben az OKGT megbízásából 358,85 km hosszúságú robbantásos szeizmikus vonalhálózatot mértünk Kiskunfélegyháza–Lakitelek–Bugac–Jász-szentlászló térségében, és négy tört vonalú szelvény mentén, 60 km hosszon vibroszeiz mérést végeztünk Szeged–Újszentiván környékén. A mérések célja szerkezetkutatás volt és a teljes rétegsor felderítése, lehetőleg a preausztriai medencealjzat mélységéig.

A méréseket zömmel $24 \times 100\%$ -os fedésű közös mélységpontos rendszerben, a robbantásos méréseket DFS–V típusú 60 csatornás műszerrel, a vibroszeiz méréseket SDA–CFS–I adatgyűjtő rendszerrel végeztük.

A vibroszeiz mérés feldolgozott anyagából a VHE–11/84 területileg jellemző időszelvényt mutatjuk be példaként a 27. ábrán. A mért anyag feldolgozása az ELGI R–35 számítógépen történt az SzCSz–3 feldolgozó programrendszerrel. A feldolgozás fő lépései a következők: csatornánkénti szférikus amplitúdó kiegyenlítés, vibro-dekonvolúció, sebesség analízisek, összegzés, koherencia szerinti jelkiemelés, hullámegyenlet migráció.

A szelvényen jól megfigyelhető a neogén üledéksorozat belső felépítése és aljzatának tört-gyűrt képe. A szelvény mentén eddig mélyített fúrások adatait is feltüntettük. A mélyfúrásokkal feltárt legidősebb képződmény — a prekambriumi kristályos aljzat tömbje — a szelvény ÉK-i szakaszán kiemelt szerkezeti helyzetben van. A tektonikus mozgások jellege és kora szerint a szelvényt két szakaszra oszthatjuk. A szelvény ÉK-i részén, a kiemelt kristályos aljzatú szakaszon a tektonikai mozgások idősebbek, a neogén képződményeket már nem érintik. További jellemzőjük, hogy relatíve kis amplitúdójú elmozdulásokkal 1–2 km hosszúságú részekre darabolták az aljzatot és az azon települő breccsás összetletet. A szelvény további részén jelölhető tektonikus mozgások ennél fiatalabbak, mivel részben vagy egészében érintették a miocén összetletet.

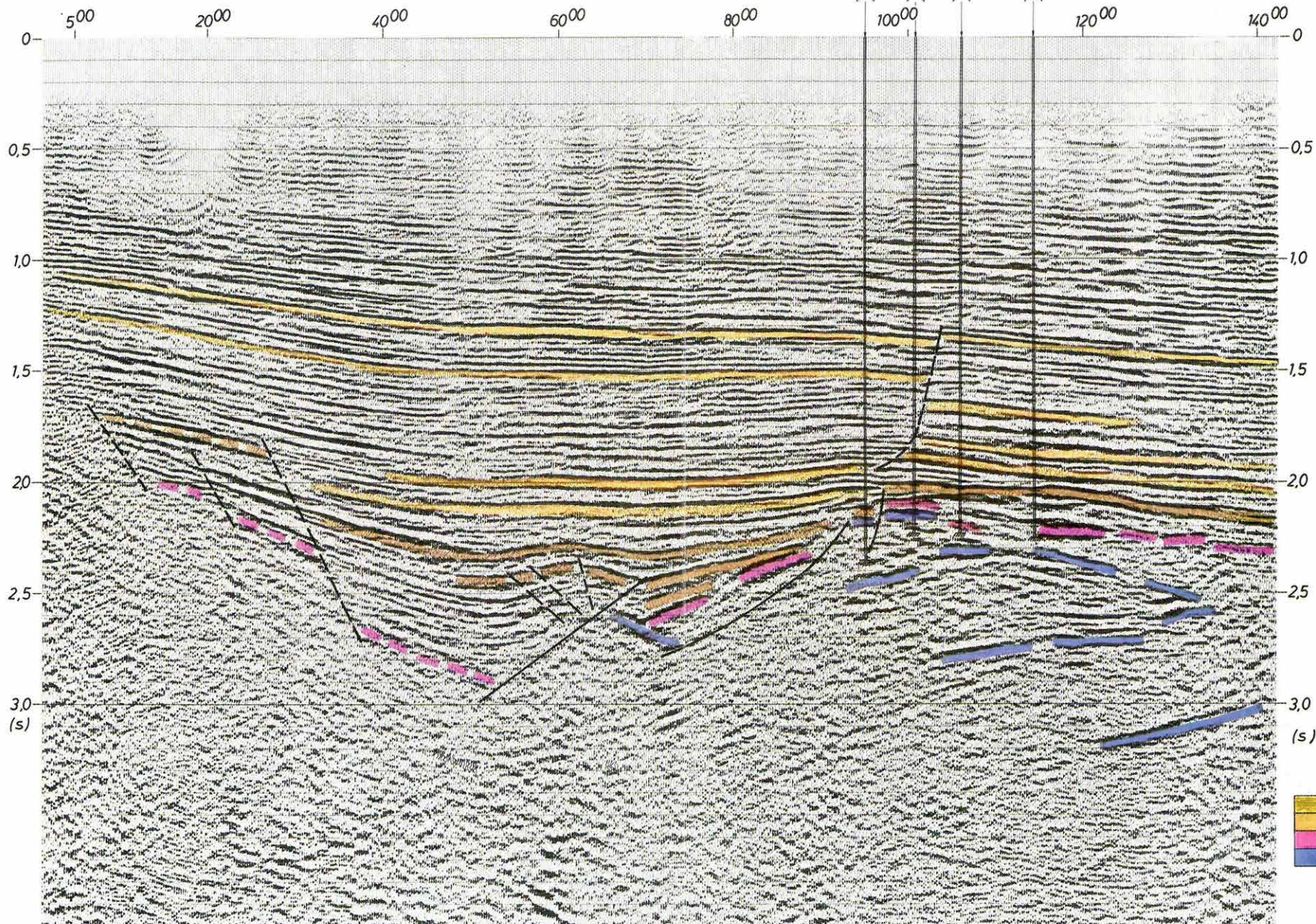
* *Albu I., Polcz I., Szeidovitz Zs., Timár Z.*

A mozgásmódok amplitúdója is lényegesen nagyobb, az ÉK-i szakaszon megfigyelhetőkhöz képest. A neogén aljzat szelvénymenti jellege, a kijelölhető tektonikai elemek elrendeződése kompressziós hatásra létrejött gyűrődéses–töréses folyamatra utalnak. Egyéb, kompresszióra utaló nyomok a neogén összlet belsejében is megfigyelhetők.

A méréseket 1985-ben is folytatjuk vibroszeiz módszerrel.

SW

NE

27. ábra. VHE-11/84 Szeged környéki migrált vibroseiz időszelvény

A reflexiók jelölésére használt szinkulus: 1 — pliocén; 2 — miocén; 3 — miocén (aljazatkőzet?) breccsa; 4 — prekambriumi kristályos palák

Fig. 27. VHE-11/84 migrated VIBROSEIS time section of the Szeged area

Colour key: 1 — Pliocene; 2 — Miocene; 3 — Miocene (basement?) breccia; 4 — Precambrian crystalline schists

Рис. 27. Миграционный временной разрез вибросейса VHE-11/84 из окрестностей г. Сегед

Раскаска отражений обозначает: 1 — плиоцен; 2 — миоцен; 3 — миоцен, брекчия пород фундамента; 4 — кристаллические сланцы докембрия